



пентръ

МШТЕ, ШМЪ ШІ ДІТЕРАТУРЪ.

№. 13.

Luni, 25. Martie

1846.

I S T R I A N A.

(Ърмаре.)

Din съскрпчѣнеа дп dativ ар тревѣ съ копкѣзѣ къ ачест монѣмент с'а пѣс лѣѣ Тѣверѣѣ Меронѣѣ, шѣ къ тѣте ачестеа версѣрѣле ворвек пентрѣ рѣпѣзсата са соѣѣ Еліа. Афектѣтѣра ачестѣѣ монѣмент дп версѣрѣ аратѣ дпдестѣл къ рѣдѣкѣторѣл лѣѣ а фост дп адевѣр зп дѣспенсатор (дп-грѣжѣторѣѣ de venѣтѣрѣ), іарѣ пѣ зп om de стат къ ordinara гравѣтате романѣѣ, къчѣ ачедѣѣа пѣнеа монѣменте дп просѣ дп челе маѣ сѣмпле еспресѣзнѣ; монѣментеле дп версѣрѣ ера тѣпѣгѣяреа вѣлгѣлѣѣ. — Шѣ поетѣл ачестор версѣрѣ пѣ преа-нѣмерѣ се vede а фѣ фост зп Poeta minorum gentium. Версѣл ал патрѣлеа:

Nam meruit hæc multa suis pro laudibus a me шѣ чел дпн зрмѣ:

Ut possit toto remorari temporis anno, се аратѣ ка констрѣкѣѣзнѣ естраordinare. Компарадѣѣнеа чеа пропѣдѣѣатѣ дп челе треѣ версѣрѣ дпн зрмѣ, пе лѣпѣгѣ тѣтѣ сѣ-лѣнда mea de а ле сѣплѣнѣ кѣвѣпѣчѣос, рѣ-шѣне зп галѣматѣас фѣрѣ дпделес. Кѣ тоате ачестеа пѣте къ пѣ е атѣта de venѣтѣ поетѣл, кът е дпнтеле тѣмпѣлѣѣ чел роze-

torѣѣ, саѣ аѣчѣ маѣ vine gutta cavat lari- dem, дп дпделесѣл ворвелор чел патѣ- рал. — Дп ал доѣлеа верс е лѣпѣѣтѣ ворва Aelia дп патрѣ сѣлаве прѣп о лѣченѣѣѣ пое- тѣѣѣ, дп каре вокала А къ тѣте ачестеа тревѣе съ рѣмѣже лѣпѣгѣ, de шѣ е vocalis ante vocalem. Ылѣтѣма вокалѣ (а) дп вор- веле Regina, revoluta, casta, spatia, rosula, се іеа дрепт лѣпѣгѣ дп контра проcodіеѣ. Версѣл ал треѣспречелеа аре доѣе іатѣрѣ (hiatus) шѣ ал шасеспречечелеа зпѣл; ал патрѣспречечелеа е къ о сѣлавѣ преа лѣпѣ, шѣ тот дптр'ачела е лѣпѣгѣ сѣлава д'ѣпѣтѣѣѣ дп ворва quoque, дп контра регѣлеѣ. Тот аша шѣ дп ал чѣпѣспречечелеа вокала (е) дп ворва (ei). Версѣл ал патрѣлеа Nam meruit . . . се наре къ пѣ е сѣпат ла ло- вѣл сѣѣ, дпделесѣл чере ка сѣ зрмеze дѣ- пѣ ал шаселеа.

Дѣпѣ ачесте дпсепѣрѣ дпчерк аѣчѣ о повѣ традѣчере ромѣнеаскѣ:

Тѣверѣѣ Меронѣѣ дѣспенсѣторѣѣ ал дпшѣраторѣлор дп Mesia de жос.

Дпкѣпѣѣѣрѣ дпкаѣ къ флорѣ десѣѣѣѣ- тоаре метѣреле челе пѣсе дп ачест мор- тѣпѣт але іѣвѣтеѣ теле Еліа, о реѣпѣѣ а тарелѣѣ Пѣлѣтон, каре аѣ преа-грѣѣѣт а десѣѣѣѣ фѣреле челе дпфѣшѣрате пе ге-

мѣл Парчелор, каре гъвернъ тот кърсел
виедїи. Къчи ачеаста ш'а агонісит марї ме-
рїте къртъ миѣ пентрѣ фаптеле еї челе
лабдавіле. О дакъ аши пѣтеа пѣтаї спѣне,
кът а фост де рѣшінось дн вїадъ, лесне
аши пѣтеа къ чѣтера съ дндѣплек змѣре-
ле мордїлор, къ ачеаста а фост чеа маї
касть (къратъ) дїнтре тоате къте аѣ къ-
поскѣт спаѣеле лѣмїи шї къте аѣ днчер-
кат ресїдїнда мордїлор. Рогъ-те даръ ка
не ачеаста съ о пшї дн къмпнї елїсіанї,
съї днкоронезї пърѣл къ шїртъ шї тїм-
плеле къ флорї. Ачеаста а фост џенїл
теѣ чел анъръторїѣ, ачеаста мї а фост
сперанѣа, ачеаста зпїка вїадъ. А воїт чеа
че воїам еѣ, п'а воїт чеа че пѣ воїам
ѣѣ. На авѣт нїчї зп секрет каре съ пѣмї
ѣїе къпоскѣт. Нїчї одатъ п'а фост неокъ-
патъ, фїреле де лѣпъ пѣ 'ї аѣ фост некъ-
поскѣте, пѣстрътоаре 'ї а фост тѣпа, еа
а фост џенїл че а пѣзїт къратъ амор
ал бърватѣлї. Рогъ-те, кълтърїѣле, съ
декорезї къ версѣрї дн ѣїе-каре ан мор-
тѣптъл ачестеїа, шї съ'л пѣстрезї дрепт
монѣмент пентрѣ етернїтате, дакъ шї роса
се пѣстреазъ къ амарант шї къ деосевїте
ѣелзрї де џоате шї де флорї де прїтѣ-
варъ, ка съ пѣтъ рѣтѣнеа дн тѣте тїм-
пѣрїле анѣлї.

Копїареа ачестор дозе їскрїпчївнї днї
рѣшї патрѣ бре. Зъвоїреа поастрѣ чеа
лѣпгъ дн ораш дешѣнтъ дн їбърѣкцїѣл
пострѣ сїмдїмїнте вѣпзїторѣ, дечї трїмїсе
дѣпъ ної зп пзодїѣ ка съ не спѣе съ не
днтоарчет ла дѣпсѣл. Ної дї рѣспѣнсе-
рѣм, къ пѣтаї декѣт їспрѣвїт къ копїа-
реа шї къ дндатъ вом фї ла дѣпсѣл. Дѣ-
пъ о жвтѣтате де оарѣ вѣзѣрѣм зп алт
взодїѣ тот къ асеменеа порѣккъ, даръ а-

към шї їспрѣвїсерѣм, шї аша не днтор-
серѣм ла їбърѣкцїѣл пострѣ чел плїн де
гравїтате. Кънд фѣрѣм ла дѣпсѣл, не
днтрѣвѣ, де че ам зъвоїт атѣта тїмп дн
ораш? Ної тѣртѣрїсїрѣм кѣрат къ чеа
че ам фост окъпадї; даръ ел не репалїкъ:
Нѣ есте ертат а копїа асемїне лѣкѣрї.
Фѣрѣ воїа аїанѣлї (адмїнїстраторїѣлї),
дар дакъ адї фѣкѣт'о, пѣтедї съ лѣадї къ
вої копїїле, днсъ дакъ аши фї щїѣт ла дн-
ченѣт, пѣ в'ашї фї дат воїе.

Ної мѣлѣзтїрѣм къ тот респектѣл
пентрѣ ачеастѣ граѣїе спеѣїалъ, шї'л рѣ-
гарѣм їарѣшї съ не днгѣдѣе съ vedem
фортѣреѣа чеа де партеа де къртъ апѣс,
знде трѣвѣе съ фїе фост шї векеа четате
romanъ (Anasatum), шї знде не спѣсерѣ
къ се вѣд маї мѣлте монѣменте romane.
Даръ рѣспѣнсѣл фѣ тот ачела: Фѣрѣ воїа
аїанѣлї пѣ се поате. Ної, фїїндкѣ ера
тѣрзїѣ, пѣ пѣтѣрѣм съ мерѣем ла аїан
ка съ довѣндїм о воїе несїгѣрѣ дѣпъ о
черемонїе fastїdїоасъ шї скѣмп плѣтїтѣ
къ ванї дн патѣрѣ. Аша даръ дї маї фѣ-
кѣрѣм о а треїа рѣгѣмїнте, съ не ласѣ
съ мерѣем съ vedem вїсерїка чеа крѣщї-
неаскъ че съ афлѣ днтр'о тїкѣ дїстанѣдъ
дн вале. Даръ шї ла ачеастѣ рѣгѣмїнте
прїїмїрѣм тот ачел рѣспѣнс. Ачеастѣ вї-
серїккъ, към пѣтѣрѣм съ о vedem де де-
парте, е зп edїфїчїѣ констрѣїт дн стїлѣл
vїзантїн, дн старе кадѣккъ шї акѣм днкіс.
Дѣпъ ворѣа конѣпъ ар фї зїдїтѣ де Апо-
столѣл Павел; даръ ачеастѣ ворѣфѣ фѣрѣ
темеїѣ с'а пѣскѣт, дѣпъ пѣрѣреа теа, пѣ-
таї дн пѣлѣцелѣѣереа датѣлї кѣрдїї Апо-
столѣлї кѣтрѣ Тїтѣ, знде се зїче: С'а
скрїс дн Нїкополїа Маѣедонїеї. Знде
е Маѣедонїа шї знде е Дѣлѣреа нѣстрѣ?

Е адевъртат, къ еседеци (тълтъчиторіи) съптеі скриптері се дудоіеск кіар ші деспре автентичитатеа ачестѣі dat, din cingъ рѣл темеіѣ къ Нікополіа Македоніеі дѣкъ пѣ се афла дѣ фіиндѣ пе атѣпчі. Ноі фіреце пѣ пѣтем інтра аічі дѣ ачеастѣ чеартѣ, къ тоате къ пе есте кѣпоскѣтъ ші Actia Nicopolis, opus Divi Augusti, ла марцінеа Епірѣлѣі ші а Македоніеі. Дарѣ афарѣ де ачеастѣ Нікополі, маі тѣлте четѣдѣі пѣртарѣ ачест пѣме, ші дѣтре алтеле Nicopolis ad Istrum, moderna Нікѣпні апроане де Тѣрноа дѣ Бѣлгаріа, лѣпгѣ рѣѣл Іантра. Ачеста деспре каре ворвіт акѣта, а веніт пѣтаі дѣ евѣл (вѣакѣл) де міжлок ла ачест пѣме, пѣ шіѣ кѣтм; дѣ векіме се пѣмеа Анасатум, саѣ Asimius дѣпѣ Пріскѣ, каре ші'л кѣпѣтъ дѣла рѣѣл омоніт, ка чѣме маі тѣлте четѣдѣі каре зѣча лѣпгѣ врепн рѣѣ, кѣчі асеміне афлѣтм о четате лѣпгѣ рѣѣл Вітѣ (дѣ векіме Utus) къ пѣтеле Utum, лѣпгѣ Іскрѣ (дѣ векіме Oescus) къ пѣтеле Oescum саѣ Oescus, лѣпгѣ Чіврѣ (дѣ векіме Ciabrus) къ пѣтеле Ciabrum, лѣпгѣ Лом (дѣ векіме Almus) къ пѣтеле Almu, лѣпгѣ Арцаріѣ (дѣ векіме Ratiarius) къ пѣтеле Ratiaria ші алтеле маі тѣлте. — Пе вісеріка ачеста спѣн къ с'ар афла, дѣ о

дѣлѣдѣме маі тѣре, о дѣскріпчѣне романѣ, каре о ар фі копіат Domnъ Маврѣ дѣспрепѣл къ алте інскріпчѣні афлате дѣ Нікополі.*)

Дѣпѣ дѣтоарчереа поастрѣ дѣла Нікополі ла Тѣрп терсерѣтм ла кастѣлѣ чѣл дѣрѣжат дѣпѣ дѣпѣртареа тѣрчѣлор, каре се афлѣ дѣ о dістандѣ апроане де зп пѣтраріѣ де міларіѣ кѣтрѣ Süd-West дѣла орашѣл чѣл де ноѣ дѣтемеіат. Fundamente лѣі формѣазѣ о фігѣрѣ маі пѣтратѣ къ зп dіаметрѣ де 35 паші, ші сѣнт дѣкѣціѣрате къ зп шанд лат де 5 паші. Дѣп ачесте фундаменте афларѣтм маі тѣлте піетре тѣіате де о шѣрїне гроаѣѣ, маі тѣлте вѣкѣдѣі де кѣрѣмідѣ, ші зп чімент каре дѣкъ с'ар пѣтеа сокоті де лѣкрѣ роман. Еѣ сѣнт де пѣрере къ ачестѣ зідіре нѣѣ с'а рідікат пе рѣінеле зпѣі тѣрп роман, ка ші чеа дѣла Ціврѣіѣ. Ла дѣрѣжтареа еі, с'а афлат дѣ зідѣл пордїі о піеатрѣ де мармѣре фѣрте фортѣѣкъ дѣпалтѣ де 8, латѣ де 3 1/2, ші гроаѣѣ де 3 палме, каре Domnъ Маврѣ о а адѣсе ла Бѣкѣрѣдїі къ зрѣтѣѣѣреа дѣскріпчѣне:

*) Дарѣ кѣнд дѣтреваі пе Есчелендіа са, дѣпѣ дѣтоарчереа меа дін кѣлѣторіѣ, прїїтѣі зп рѣсѣзѣне негатів.

IVL. CAPITONI C. P. P. ILLYRICI.

TR T OMNIB HONORIB. AB ORD.

FL. SIRMIATIVM HONORATO. ET
SENTENTIAE DICVNDAE. ITEM SACERDOTALIB
ABORDINECOL. VLP. OESC. ETSTATVAMAERECO
DECRETIS IAM PRIDEM AB EODEM ORDINE
ORNAMENTIS II VIRAL. ITEM DFCVRIONA
LIB. ORNAMENTIS HONORATO AB ORDINIB
COLONIAR. VLP. POETOVIONENSIS

EX PANNONIA SUPERIORE. VLP. RATIAR
 EX MOESIA SUPERIORE. TRAIANAE SARMI
 ZEGETHUSENSIVM EX DACIA SUPERIORE
 ITEM II VIRALIB. AB ORDINE. MVNICIPII
 ROMVLENSIVM. BVLEVTAE. CIVITATIS
 PONTICAE TOMITANORVM. PATRONO.
 AVG. COL. VLP. OESC.

ORDO. COL. VLP. OESC. STATVAM. AERE
 COLLATO. CVM ORNAMENTIS. SACER
 DOTALIB. EX DECRETO. ET ORNAMENT
 II VIRAL. IAM PRIDEM HONORATO
 OB EIVS ERGA SE MERITA HONORE
 CONTENTVS IMPENDIVM REMISIT

L. D. D. D.

Ної о чїтим:

Iulio Capitoni consulari Præfecto Provin-
 ciae Illyrici.

Tribuni titulo, omnibus honoribus ab ordine
 Coloniae Flaviae Sirmiatium honorato, et
 Sententiae dicundae, item sacerdotalibus
 ab ordine coloniae Ulpiae Oescensis, et sta-
 tuam aere collato,

decretis iam pridem ab eodem ordine
 ornamentis duumviralibus, item decuriona-
 libus ornamentis honorato ab ordinibus
 coloniarum Ulpiae Poetovionensis
 ex Pannonia superiore, Ulpiae Ratiarensis
 ex Moesia superiore, Traianae Sarmi-
 zegethusensium ex Dacia superiore
 item duumviralibus ab ordine Municipii
 Romulensium, Buleutae civitatis
 ponticae Tomitanorum, Patrono

Augustae Coloniae Ulpiae Oescensis,
 Ordo coloniae Ulpiae Oescensis statuam aere
 collato cum ornamentis sacer-
 dotalibus, ex decreto, et ornamentis
 duumviralibus iam pridem honorato
 ob eius erga se merita, honore

contentus impendium remisit.

Locus datus decreto Decurionum. *)

Ромъ неще:

Лѣи Ізлїѣ Капитоне консларїѣ пре-
 фект ал провинѣи Ілїрїкѣ, кѣ тїтлѣ де
 Трївѣн, декорат кѣ тоате опорїле де Але-
 шїї колонїеї Флавїане Сїрмїѣ шї кѣ дре-
 птѣл де а вота дн конслтеле пѣвлїче, а-
 семенеа декорат кѣ орнаментеле іерархі-
 че де алешїї колонїеї Ылпїане Ескѣ шї
 кѣ статѣѣ пѣсѣ дїн келтѣїала комѣнѣ, де
 карїї Алешїї і се декретасерѣ маї днїанте
 орнаментеле дѣзѣвїрале; асеменеа декорат
 кѣ орнаментеле декѣрїонале де Алешїї ко-
 лонїеї Ылпїане Петовїоне дїн Пannonia сѣ-
 перїоаре, аї Ылпїанеї Рагїарїа дїн Месїа

*) Спре децентареа вѣгѣрїї де сеатѣ днѣс-
 пїтѣм: 1) дїн лїнїа 11 шї 12 ворселе: Траїа-
 нае Sarmizegethusensium ex Dacia superiore;
 пѣтеле Sarmizegethusa днїкѣ пѣ л'ам маї вѣ-
 зѣт не нїчї о пїеатрѣ аша де вїне шї де дн-
 трер скрїе; 2) дїн лїнїа 21 шї 22, honore con-
 tentus, каре трѣѣѣ сѣ се днїделеагѣ деспрѣ
 Julius Capito, кѣ тоате вѣ Nominatїѣл пре-
 cedente e Ordo Coloniae.

съперіоаре, аї Траіанеї Сармизецетъса дін Дачіа съперіоаре; асеменеа декорат къ орнаментеле дъзтвїрале де Алешїї мѣнїчїпївлї Ромъла, сенаторїлвї четъдїї понїче Томї, патронвлї Авгъстеї колонїе Ълпїане Ескъ.

Алешїї колонїеї Ълпїане Ескъ і аъ пѣс статъ дін келтвїала комъпъ къ орнаменте іерархїче дін декретъл комъп, пе каре л'аъ декорат маї дпайнте къ орнаменте дъзтвїрале пентръ мерїтеле лвї кътръ джншїї, іаръ ел тълдъмїт къ опоареа че і с'а фъкът, а ремъсат келтвїала.

Локъл с'а дат дін декретъл Деквріоїлор.

(Ва зрпа.)

Мїжлок де а дпвъда скрісоареа къ маї тълтъ дпмеспїре.

(Дпкпеїере.)

Нъ голеск нїмїк, шї нъ прескрїѡ нїтїк деспре ачеастъ дпсемпътоаре парте, къчї локалїтъдїме съпт фелърїте, шї маї вжртос къ знеле траг тоатъ лвареа амїнте а дпвъцъторвлї ла економїе. Спзїз дпсъ, къ есперїїнда теа персоналъ нъ есте дп фаворъл нїсїпвлї, нїчї а тавелор де пїатръ каре аспреск децїтеле шї дпгревїазъ тълпа.

Къ тоате ачестеа съ се факъ черкърї шї компарадїї; съшї алеагъ чїнева че ва сокотї маї прїїпчїос, маї фолосїтор. Съ нъ дпгързїе дпсъ а фаче пе копїї съ десепне шї съ скріе. Ачеста есте чел маї есчелент мїжлок де а дпделетнїчї пе копїї шї але дпсвшї овїчеїтрї де тїкпъ шї лївїде.

Дндатъ дпсъ че аъ ажтїс а се слвжї къ папа шї хъртїа, требъе але десволта прїнчїпїї калїграфїеї шї але дпсѡла възплгъст. Орї че лъкраре де механїсм фъръ радїонement, се каде а фї есїлатъ дїнтр'о шкоамъ възп.

Де темейз шї де неацъратъ требвїнцъ дпсъ есте а пѣпе копїлвлї дпайнте тръсърї сїмпле шї петеде. Ачестеа се редък ла о съмъ атът де мїкъ, дпкът копїлвлї есте къ десъвжршїре дїпосат а о прїчепе шї а о авеа.

Дп лїтереле алфаветїче веде чїнева шї лїнїї дрепте шї кърве, апої дрепте маї тълтъ саъ маї пъдїп дпклїпате, кърве маї тълтъ саъ маї пъдїп чїркъларе. Съ се дпведе дар ла дпчепът а фаче тълте дрепте шї кърве.

Дзпъ ачестеа вїп тръсърї съвдїрї шї гроасе. Ачестеа есте тоатъ артеа скрісорїї. А комвїна съвдїрї къ гроасе, кърве къ дрепте, аста есте тот секретъл калїграфїеї, каре нъ есте артеа де а згървї дїскърсъл, чї ачела де а скріе вїне чеа че алдїї аъ скріе вїне.

Маї адаог о овсервадїе каре есте темейнїкъ, шї пе каре ла чел д'ънтъїз дпгъмпїп, ва афлоа чїнева поате вшоаръ; дар о черчетаре, о гжндїре маї аджккъ, маї скръпълоасъ ва фаче ка съ і се рекъпоаскъ тоатъ есактїтатеа. Скрїсоареа есте нъ нътаї зп десепн саъ о пїктъръ, чї дпкъ зп фел де цеометрїе саъ арпентадїѡ.

Дпгтрїадевър фїе-каре лїтеръ аре але сале дбъ дїменсїї, дпълдїме шї гросїме. Фїе-каре къпрїнде оаре-каре спадїѡ, спадїѡ каре нъ се тълсоаръ къ лапцъл арпенторълвї, чї къ гросїмеа чїокълвї кондеїлвї, кїар челе съвдїрї акърор гросїме авїа се

vede. А скрие дар къ перфекцие, ва съ зикъ, а да фиекърѣа літере пропорціе че і се кзвін, ші а лисемна къ есактѣтате прип дрепте, кърве, гроасе ші съвдѣрі, жъръа спадѣлѣи каре чере фие-каре семп.

Ка съ ливеде чѣнева а скрие асфел, тревѣе маї дѣтѣз а стѣдіа о теоріе вѣнъ каре съ леціѣіаскъ регѣле ші съ деценте гѣстѣл. Се каде апої а трече приптрѣн шѣр де есерчѣдіи фѣлѣте дѣпъ челе маї рѣнъ моделе.

Маї овѣчѣнѣт ші пентрѣ а депрѣнде тѣна спре дѣмѣдѣере, есте вѣне съ дѣчѣапъ чѣнева дела трѣсѣрѣ грѣсе ші маї. Еле сънт леспѣчѣоасе пентрѣ тодѣ дѣчѣпѣторѣи; еле дѣнтреск о тѣнъ делѣкатъ, ші тѣнѣі дѣрѣпѣнѣі дѣ даѣ чѣа дѣнтѣз тѣрапѣ де дѣмѣдѣере.

Дела трѣсѣра гроасъ ші лѣогъ, каре нѣ есте скрѣсоареа нѣмѣлѣі, трѣчѣ ла чѣа нѣжлочѣе ші ла тѣрѣзѣта саѣ кѣргѣтѣореа, кареа се овѣчѣнѣще де тоатъ лѣтѣа. Сънт маї тѣлѣе фелѣрѣ де скрѣсоаре. Жѣдекѣторѣи пѣпѣртѣнѣторѣи префер пѣ чѣа семп-англѣзъ. Ачѣаста есте фѣнъ ші лѣогѣреа-дѣ; еа чере вѣрѣѣрѣле кондеелор лѣнѣі ші съвдѣрѣі. Ка съ о пратѣчѣзе чѣнева къ дѣлеспѣре, тревѣе пѣдѣчетат а аскѣте ші а дреде зп кондеѣз тодѣавѣна точѣт. Пѣрѣреа тѣа есте, къ ар фѣ маї вѣне а се модѣфіка оаре-кѣт ші фелѣа ачѣста де скрѣсоаре дѣндѣі пѣдѣн трѣп, ка съ тѣлѣдѣтѣа-скъ поате ші ведерѣле маї вѣне, ші съ поатъ ші кондеѣл а се пѣстра маї тѣлт тѣп.

Скрѣсоареа рѣндъ ші гѣтѣкъ аѣ маї тот зп фел де мерѣт: еле се пар кѣрѣбсе аматорѣлѣі, дар нефолосѣтѣоре пентрѣ трѣвѣі. Асемѣнеа есте ші тот фелѣа де варѣетѣдѣі

ші скрѣсорѣ дѣподѣвѣте маї де овѣще. Ачѣстѣа сънт жокѣрѣ де артѣдѣі, ші ле есте дѣогѣдѣт а се дѣдеметѣчѣі ла дѣкселе; дар пѣ копѣі се кѣвѣне аї фѣрѣ ші аї депрѣнде маї пѣнтѣ де тоате, ші дѣ зѣрма тѣтѣлор асѣпра скрѣсорѣи овѣчѣнѣте.

Маї тѣлт декѣт орѣ каре алтъ дѣде-летѣнѣчѣре скрѣсоареа есте зп нѣжлок де о іпстрѣкѣде тѣмеѣнѣкъ. Еа гѣнѣще дѣстра-кѣдіа, ші командъ зп фел де гѣндѣре ші стѣдѣз каре сънт асемѣнеа фаворѣвѣле ла десволтареа ідеелор ші ла формадіа карѣктерѣлѣі. Веѣі пѣ ачел ом дѣпѣдекѣндѣсе дѣ спѣнерѣле ші повестѣрѣле сале, дѣдатъ че ва фѣ скрѣс есте елокѣент; дѣ вѣн ідеїле къ грѣтѣада, фѣрѣтѣоасе ші дѣпѣалте; гѣсеще еспресѣі дѣрѣгѣлаше, фѣрасе богате ші армонѣоасе. Прѣчѣна есте, къ скрѣсѣореа дѣ дѣгѣдѣвѣе а се гѣндѣі, еа фѣче маї тѣлт, еа чере гѣндѣреа. Съ пѣ фоло-сѣт дар де ачѣст дѣндѣт фавор, ші пѣлѣнд дѣпѣнтѣа копѣелор поцѣрѣ модѣле тѣрасе вѣне, съ ле дѣфѣдѣпѣтѣм пѣмаї пѣ ачѣлеа каре съ фѣе тѣрасе фѣрѣтѣос, дар нѣ маї пре сѣс де дѣдедеѣереа лор. Дѣдатъ че тѣна сѣа депрѣнс, пѣне пѣ копѣі съ скрѣе нѣще повестѣрѣі скѣрте; де ачѣі трѣчѣі ла тот фелѣа де компѣсѣдіі каре пот съ іптрѣ дѣ домініѣл дѣвѣдѣтѣрѣі ѣепѣрѣле, фѣрѣщѣте дѣнс де а фѣче нѣще рѣторѣі стерпѣі, дѣндѣвѣле сѣдѣте де імацінадіѣ, абѣс тѣре ші каре вагѣтѣм дѣ лок съ фолосѣаскъ.

Скрѣсоареа есте зпа дѣн чѣле маї вѣнѣа депрѣндѣрѣі ка съ ливеде чѣнева ортогра-фіа: се кѣвѣне а о дѣнтревѣнѣнда прип дѣкѣтѣнде преа трѣптѣте. Ші дѣтрѣачѣастъ прѣвѣнѣдѣз, фак о вѣгѣре де сеатъ кѣрѣоа-сѣ, прип каре скот, къ тотѣл се леагъ дѣ пѣтѣра морѣлъ ші інтелектѣвалъ а омѣлѣі;

къ о скрісоаре дпгржітъ кондѣче фіреде ші неапърат ла регъледе ші ортографіа знеі лімбі; къ школарѣл чел маі піроніт ла фортареа літерімор есте асеменеа ачела каре стѣдіазъ віне комбінація ворвелоp дп сінтакс ші гръматікъ.

Ръндѣеск асеменеа ші къ тóтъ стръшпчіа п'дптре регъледе взнеі скрісорі къръденіа каіетелор ші а алтор хъртіі, пе каре скріе школарѣл. Ачесте доъ лѣкрърі се леагъ асеменеа ші меріт дпкзраціаре. Къпоск вісітъторі каріі дпчеп інспекцііле лор дела каіете ші аъ дрептате, къчі пімік п'аре дп сіне атъта пѣтере ка съ деа о ідее цепенралъ де ціпереа саъ посіція моралъ а знеі шкоале.

Ка съ айвъ чінева о скрісоаре фрѣмоасъ се чере о кондіціе: тревѣе а авеа зп кондеіѣ взп. О папъ віне тѣіатъ дплеснеще кіар алкътвіреа, ші оаменіі чеі маі пѣдін сѣзвнші ла пълъчірі, аъ фѣкът въгареа де сеатъ, къ къдетъріле віп маі кзрате, фраса маі елегантъ ші ідееа маі пѣрѣ сѣвт зп кондеіѣ віне тѣіат. Съ зіче де зп скріітор взп, къ аре о папъ взпъ. Дп ачестъ фігъръ есте зп адевър. Аша дар е де тревѣіпцъ ка съ дпведе чінева пе копіі аші фаче кондееле взне ші съ пѣ се тѣлцѣтѣаскъ пічі декъм къ о скрісоаре обічіпвітъ. А ешіт акъм о модъ пе ла зпеле персоане, ші ачеста е, ка съ фіе чінева де взпъл топ, съ скріе саъ съ дпсемнезе дп карактері маі педесціфраціі. *) Ші ар фі віне, кънд с'ар къ

поаще ачестъ авсърдітате, кънд ачестъ модъ ар дпвѣтржпні, ка о взпъ скрісоаре ші маі вѣртос о семпатъръ чітіацъ, съ ді іа локъл ші съ треакъ, съ превестіаскъ о взпъ едѣкаціе. Опініа есте страшпнікъ пентрѣ чеі че ворвеск рѣѣ, съ пѣ сѣферіт ка копіі поцпрі съ скріе рѣѣ.

Дптр'ачесте времеі десемпълесте прівіт сѣвт ачест пѣнт де ведере, ші къ къвѣнт, къчі вестеще о едѣкаціе чева маі віне дпгржітъ. Ші фолосъл жѣпнііі чере ка съ се лецівіаскъ пріп тоате шкоалеле тѣсѣра де ал пропаган. Ел дъ обічеіврі фрѣмоасе ші дела ел къцігъ фолоасе чінева, пе каре пімік алт пѣ ле ар пѣтеа адѣче. Десемпъл се веде дп цеоетріе ші арпентаціѣ, дп фісікъ ші історіа патъралъ, дп скълптеръ, дп лемпъріе, пчл.; се веде дпсѣършіт ші маі віне дп віаца практикъ пе фіе-каре мінѣт. Ші апоі есте о арте преа лесне де довѣндіт. Ам зіс, чіне ціе а скріе, ціе а десемпа ші віче-верса. Есте зпа ші ачееаші арте дп доъ форме, ші ачесте доъ форме се ажѣт зпа пе алта,

ші маі греа дін тоате, къчі маі атътеа скрісорі къте тѣпї чокоіенці; авем скрісоаре гречітъ, скрісоаре понеаскъ, скрісоаре вължѣваскъ пе лат, скрісоаре вълъцано-сървігъ къ кътева літере латіне сървіте адікъ лѣате пе дос, сѣрт зпформігатеа поастръ дп скрісоаре есте пълъ акъм пълъ; саъ дѣпса есте тотън чева: міжлок преа взп де а стріка ведеріле, де а орві пе ómenі. Апоі каліграфіі поцпрі къці саъ алес каліграфі! Нічі треі дін еі пѣ даъ ачееаш фігъръ ла тóте літереле, — тотъл есте зп galimatias. Фіе-въ мілъ Domnilor de nevínovata tíneríme, дпвоіцівъ къ тоціі шѣкар дп механісмъл скрііоріі, къчі дп стіа неаъ феріт пѣкателе.

Red.

*) Да, ші къ ачеста маі вѣртос поі ротънші ам ажне а пе фаче несѣферіціі алтор неашрї. Авем скрісоаре чокоіаскъ, саъ маі віне рошѣно-арѣвікъ ші грчїтъ, чеа маі зржтъ

астфел дикът ка съ ле айвъ чинева пе а тьдбѡъ вине, поате къ ар фї маї фолосїт съ дичеапъ дела десемп, а пъши апої ла скрїсоаре, шї а се дитърна дп зрмъ іа ръши ла десемп ка съ пвїе капът шї знеїа шї алтеїа дїп амъеле есерчїдїї.

Лїнїїле дрепте, кървеле, зпгїзрїле, овалеле, пътрателе, трїзпгїзрїле, полїгоанеле, черкзрїле, прїстеле шї конзрїле: еакъ элементеле саъ тръсвреле фндментале але лїтерелор. Нъ ретъне дар дндїалъ къ ам авеа зп фолос петъгъдзїт, кънд тръсвреле ачестор фїгзрї ар пречеде скрїсоареа, шї дндатъ че зп школар ар фї довъндїт капачїтатеа але форма дитр'зо кїп дндестълътор, съї дѣм моделе де скрїсѡре.

Дар ачест метод черънд оаре-каре прегътїрї прїп локалїтъдї, шї ачестеа депъндънд дела їспекдїа шкоамелор, де одатъ пъ се поате пъне дп лъкраре. Къ тоате ачестеа дндатъ че школарїї кзїва вор петеа а скрїе дикът съ фїе де днделес, адїкъ пзтїпчїоасе де десдїфрат, съ кзвїне спре аї перфекціона, а пъши тот дитр'о време шї ла десемп шї калїграфїе.

Десемпъл лїнїар се кзвїне а фї зрмат де десемпъл змърїт, ла каре се ва депрїнде пздїп тїмп, къчї претзтїнденеа пзмаї десемпъл лїнїар їнтръ дп тоате кондїдїїле. Кънд ачеста се аратъ вїне, десвоалтъ пе несїмдїте факзлтъдїїле копїлърїей. Есте лесне ал аръта вїне, фїїндкъ мїжлоачеле каре тревзе а зрмта пещїне сънт сїмпле. Съ се арате маї дитгїз кїпъл де а траце фїгзра шї съ ї се пзмеаскъ. Апої, съ се пвїе съ о факъ, съ се дндаторезе а о пзтї, шї съ

се претїнзъ ка кїар школаръл сїпгзр съї dea defїnїdїa.

Ачест дїп зрмъ пзпт есте преа те мейнїк. Дефїнїдїїле, каре ар да копїї пот фї некоръспзпзътоаре ла дичепзт къ фїгзра; дар дивъдъторъл ва дмплїнї; еле вор ажзпде апої пе але дивъдъторълвї, шї се ва довъндї астфел ресълтатъл чел маї фолосїтор: школаръл ва прїчене чева че лъкреазъ. Се афлъ тълдї дивъдъторї, каре фак а десемпна орї че лъкръ, кїар шї такїпеле челе маї комплїкате, фъръ але фаче нїчї зп фел де тълмъчїре: школарїї п'аъ трае нїчї зп фел де роадъ кїар дїп чеа маї съргзвїтоаре лъкраре а лор. Сънт шї астфел де дивъдъторї, карїї се невоїеск пъпъ ла обосїре ка съ факъ deodatъ шї десемпнаторї шї раціоналїдїї. Ачещїа раціонъ шї десемпъл педпчетат дп локъл школарїлор лор. Ачеста есте зп метод грешїт ка шї чел пречедент. Іа о колекдїе де десемпне къ тълмъчїрїле лор; фъ съ се копїезе таблеле де кътре школарї; дивацъ маї дитгїз тълмъчїрїле пе сеа тълдї, шї addъте дп старе але дмпъртъшї ка кзп ар фї але тале. Атзпчї, пзмаї атзпчї ачестеа вор фолосї пе дивъдътор, кънд ле ва стълпънї пъпъ ла ачест пзпт, шї астфел армат, ва фї дп старе а ддрепта дефїнїдїїле, каре се вор фаче де школарї пентръ обжетеле, че лї се вор еспзпне-

Къмпълзпг, Генарїе 10., 1846.

Зп прїетїн ал жзпїшеї.